

תת"ע 853/10/21 - מדינת ישראל נגד יהודה כהן

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

תת"ע 853-10-21 מדינת ישראל נ' כהן

04 יולי 2022

בפני כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי

המאשימה
מדינת ישראל באמצעות משטרת ישראל
יחידת תנועה ירושלים ע"י ב"כ עו"ד שרית
דרור

נגד

הנאשם
יהודה כהן
ע"י ב"כ עו"ד דודו עמר

גזר דין

העבירות

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של מתן רשות לנהוג ברכב שבבעלותו לבגיר שאין לו רישיון נהיגה תקף לסוג הרכב הנ"ל בניגוד לסעיף 10(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה").

עובדות כתב האישום

2. בתאריך 24.08.21 בשעה 12:53 בצומת חיל ההנדסה ונעמי קיס מכיוון דרום לצפון נתפס הנאשם כאשר ברכבו מסוג דייהטסו הנושאת לוחית רישוי מספר 73-760-64 נוהג בגיר שאין לו רישיון נהיגה תקף לסוג הרכב הנ"ל.

עברו של הנאשם

3. הנאשם יליד שנת 1998 ואינו אחוז ברישיון נהיגה.

4. לחובת הנאשם הרשעה אחת מיום 18.07.21 בעבירות של נהיגה ברכב כאשר מעולם לא הוציא רישיון נהיגה בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה, נהיגה ברכב ללא ביטוח בניגוד לסעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל - 1970 ונהיגה במהירות שעולה על המהירות המותרת ב-51 קמ"ש, בדרך שאינה עירונית בניגוד לסעיף 54(א) לתקנות התעבורה תש"ל - 1970. בגין עבירות אלה הוטלו על הנאשם העונשים הבאים: מאסר על תנאי של שלושה חודשים למשך 3 שנים שלא יעבור את העבירות המנויות בסעיפים 67 או 10(א) לפקודה, פסילת רישיון נהיגה בפועל למשך 10 חודשים, פסילת על תנאי של 4 חודשים למשך 3 שנים, צו של"צ בהיקף של 150 שעות וקנס בסך 300 ₪.

לנאשם אין עבר פלילי.

הראיות והטיעונים לעונש

5. ב"כ המאשימה הגישה את גיליון ההרשעות התעבורתי של הנאשם(ת/1).

טיעוני המאשימה לעונש

6. ב"כ המאשימה הפנתה לעברו התעבורתי של הנאשם בציינה כי את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום ואשר בה הודה, הוא ביצע ימים בודדים לאחר הרשעתו הראשונה ולפיכך מדובר במסוכנות רבה לביטחון הציבור ולמשתמש הדרך ובזלזול בוטה בבית המשפט. לטענתה מדובר בנאשם העושה דין לעצמו ואינו שם לב לאינטרס הציבורי ולא זו בלבד שאינו מחזיק ברישיון נהיגה, הוא אפשר בתעוזתו לאדם אחר שאף הוא אינו מחזיק ברישיון נהיגה לנהוג ברכבו, ולכן אופי העבירה חמור יותר.

7. לטענתה מתחם הענישה נע בין מאסר מותנה לבין 12 חודשים מאסר בפועל, פסילה הנעה בין מס' חודשים ל - 5 שנים, מאסר מותנה, פסילה מותנית וקנס.

ב"כ המאשימה הפנתה לרע"פ **11892-05**, שם ביצע הנאשם שתי עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוך שבוע. בית המשפט הטיל על הנאשם שלושה חודשים ויום מאסר בפועל ופסילה בפועל למשך שנתיים.

8. לטענת המאשימה ש למקם את הנאשם ברף הבינוני במתחם וזאת נוכח הרשעתו בעבירה דומה. לטענת המאשימה יש להפעיל את המאסר על תנאי שהוטל על הנאשם בגין הרשעתו בנהיגה לא רישיון נהיגה. המאשימה בקשה להשית על הנאשם את העונשים הבאים: מאסר בפועל למשך 6 חודשים תוך הפעלת המאסר המותנה של שלושה חודשים במצטבר, פסילה בפועל למשך שנתיים, תוך הפעלת הפסילה המותנית במצטבר, פסילה מותנית של 12 חודשים למשך 3 שנים, מאסר מותנה של 6 חודשים למשך 3 שנים על עבירות של נהיגה בזמן פסילה, נהיגה ללא רישיון נהיגה ומתן היתר לבלתי מורשה לנהוג, התחייבות וקנס מרתיע.

טיעוני הנאשם לעונש

9. ב"כ הנאשם טען כי מדובר בעבירת קפידה בלבד ולכן אין מקום להשית על הנאשם מאסר. לטענתו, העונש לצידה של עבירה זו הוא פסילה של 3 חודשים ללא מאסר בפועל.

לטענת ב"כ הנאשם בגזר הדין הקודם בעינינו של הנאשם נקבע, כי עונש המאסר על תנאי יחול על עבירות לפי סעיפים 67 ו 10 א' לפקודה ולכן התנאי אינו חל במקרה זה.

לטענת ב"כ הנאשם הענישה בעבירה על סעיף 10(ב) לפקודה היא פסילה מנהיגה למספר חודשים ואף של"צ. ב"כ הנאשם ביקש להטיל על הנאשם פסילה של מספר חודשים ועונשים צופי פני עתיד.

דין והכרעה

חומרת העבירה ומתחם הענישה

10. העבירה לפי סעיף 10(ב) לפקודה, כמו רבות מעבירות התעבורה האחרות, היא עבירה מסוג של אחריות קפידה. המשמעות היא שדי בביצוע ההתנהגות לצורך הרשעה ואין התייחסות ליסוד הנפשי.

11. סיווג העבירה לפי סעיף 10(ב) כעבירת "אחריות מוחלטת" נקבע בפסיקה לפני שנים רבות.

בע"פ 506/66 **דויטש נגד מדינת ישראל**, פ"מ כא(1) 347, עמד כבוד השופט ברנזון על משמעותה של עבירה זו:

"הרישא של סעיף 10(ב) אינה קובעת צורך בכוונה או בידיעה כל-שהיא. האיסור נראה כמוחלט והוא מתחזק על-ידי הסיפא הקובעת הגנה אפשרית אחת, היינו שהנאשם נקט בכל האמצעים הסבירים כדי שאדם שאינו בעל רישיון נהיגה לא יוכל לנהוג ברכב. כלומר, לא זו בלבד שהנאשם לא הרשה את הנהיגה האסורה אלא שנקט באמצעים הדרושים למניעתה. רק אז יינקה. אם לא נקט באמצעים האלה ואף התיר את הנהיגה, אם כי תוך אי ידיעה מבחינה עובדתית אם הנהוג מורשה או אינו מורשה לנהוג, הרי שעבר את העבירה, כי ידיעה אינה מיסודות העבירה..."

(ראו עוד לעניין זה רע"פ 4184/02 **לוי נגד מדינת ישראל**, (לא פורסם) (30.6.2002), רע"פ 4936/12 **האני נ' מדינת ישראל** (27.6.12), ורע"פ 4798/13 **שלמה נחום נ' מדינת ישראל** (4.7.13).

12. החובה לבדוק אם נהג מחזיק ברישיון נהיגה אם לאו, מוטלת על בעל הרכב או המחזיק בו. למעשה הדרך לדעת אם אדם מחזיק ברישיון או לא היא על ידי הסתכלות חזותית על רישיון הנהיגה, ככל שזה קיים. הניסיון מלמד כי בפועל רוב בעלי הרכב אינם מבקשים לראות את רישיון הנהיגה של המבקש לנהוג ברכבם וסומכים על הצהרתו בעניין. יתכן והדבר נובע מכך שבעל הרכב מרגיש שלא בנוח לפקפק בדברי המבקש לנהוג ברכבו ולדרוש הוכחה ממשית. יתכן גם כי הדבר נובע מכך שנקודת ההנחה היא כי מי שנוהג ברכב מחזיק ברישיון נהיגה. יש אולי תחושת אי נוחות מדרישה זו, אך משפטית זהו המצב.

13. במסגרת תיקון 39 (ס"ח 1481, תשנ"ד, נכנס לתוקף ביום 23.8.1995), תוקן סעיף 22 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), הקובע:

"(א) אדם נושא באחריות קפידה בשל עבירה, אם נקבע בחיקוק שהעבירה אינה טעונה הוכחה מחשבה פלילית או רשלנות; ואולם, אין בהוראות סעיף קטן זה לבטל את האחריות בשל עבירות שחוקקו טרם כניסתו לתוקף של חוק זה ונקבע בדין שאינן טעונות הוכחה מחשבה פלילית או רשלנות. לעניין סעיף קטן זה, "בדין" - לרבות בהלכה פסוקה.

(ב) לא יישא אדם באחריות לפי סעיף זה אם נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה; הטוען טענה כאמור - עליו הראיה.

(ג) לעניין אחריות לפי סעיף זה, לא יידון אדם למאסר, אלא אם כן הוכחה מחשבה פלילית או

רשלנות".

14. בענייננו, מדובר בעבירה שנקבעה אחרי תיקון 39 לחוק העונשין. בהתאם להוראת סעיף 22(א), לחוק העונשין, אין בהוראת החיקוק לבטל את האחריות המוחלטת או הקפידה המוטלת על מבצעה. ממילא, המקרה השכיח בו אדם נותן לחברו לנהוג ברכב בלא שבדקו לפני ולפנים מטיל אחריות על בעל הרכב. לפיכך מדובר בעבירה שהיסוד הנפשי בה עדיין נשאר אחריות קפידה.

15. אולם נראה כי העונש על עבירה זו השתנה בעקבות התיקון. יש להבדיל בין עונש במקרה שהיה יסוד נפשי למי שמסר את הרכב, ובין המקרה שלא היה לו יסוד נפשי.

16. אין ספק כי מתן הרשאה לאחר, שאינו מחזיק ברישיון נהיגה - לנהוג, היא עבירה חמורה. מדיניות הענישה כלפי מי שביודעין מסר רכבו לאחר שאינו מוסמך בנהיגה צריכה להיות קשה. מדובר בסיכון של ממש הן לנהג שאינו מורשה בנהיגה והן למשתמשים האחרים בדרך.

17. המחוקק הביע דעתו באשר לחומרת העבירה וקבע בסעיף 36ב(ג) לפקודה עונש מינימום למבצע העבירה, בזו הלשון:

"בעל רכב או מי שבידו השליטה על רכב, אשר הרשה לאדם אחר לנהוג בו ביודעו שהאדם איננו בעל רישיון נהיגה לאותו סוג רכב, דינו - מאסר שלוש שנים בפועל עם או בלי קנס של 22,500 שקלים חדשים, ואם אותו אדם היה קטין שאינו יכול לקבל רישיון נהיגה - מאסר חמש שנים עם או בלי קנס של 22,500 שקלים חדשים, ובנוסף לכך פסילה מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים, אולם רשאי בית המשפט בנסיבות מיוחדות שיפרש בפסק דינו לפסוק מאסר על תנאי".

הסעיף מתייחס לבעל רכב שידע כי הנהוג ברכבו איננו מחזיק ברישיון נהיגה. גם במקרה זה רשאי בית המשפט בנסיבות מיוחדות להפחית מעונש הקבוע בחוק ולהטיל על מבצע העבירה עונש של מאסר על תנאי.

18. לאחר התיקון, לא ניתן להטיל מאסר בפועל על עבירה של אחריות קפידה אולם, סעיף 22(ג) לחוק העונשין קובע כי ניתן להשית על מבצע העבירה עונש של מאסר בפועל במקום בו הוכח היסוד הנפשי. דרישה זו עולה בקנה אחד עם לשון סעיף 36ב(ג) לפקודת התעבורה.

19. במקרה שבפני הודה הנאשם בעבירה אשר על פי נוסחה דורשת ידיעה של בעל הרכב או בעל השליטה בו, כי הנהוג בו בלתי מורשה לנהיגה. הנוסח הברור הוא "בעל רכב או מי שבידו השליטה על רכב, אשר הרשה לאדם אחר לנהוג בו ביודעו שהאדם איננו בעל רישיון נהיגה לאותו סוג רכב". לפיכך ניתן במקרה שבפני להטיל על הנאשם מאסר או מאסר על תנאי.

20. על מתחם הענישה והעונשים הנהוגים בעבירה בה הודה הנאשם ניתן ללמוד מפסקי הדין הבאים:

תת"ע(נצרת) 6195-02-12 **מדינת ישראל נ' אטיאס** (פורסם בנבו 18.03.13) נאשם שהתיר לאחר לנהוג בטרקטורון, בעל עבר מכביד ובכלל זה עונש של מאסר בפועל, נגזרו העונשים הבאים: 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים; פסילה מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 6 חודשים; פסילה על תנאי לתקופה של 4 חודשים למשך שנתיים וקנס של 500 ₪.

תת"ע(צפת) 1678-03-12 **מדינת ישראל נ' ערוך** (פורסם בנבו 5.12.12) בית המשפט התרשם כי הרכב נרשם במתכוון על שם הנאשמת, תוך שנעשה בשמה שימוש, אך עם זאת גזר עליה את העונשים הבאים: 4 חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים; פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים; 3 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים וקנס של 700 ₪.

תת"ע(עכו) 9766-02-16 **מדינת ישראל נ' עטיה** (פורסם בנבו 21.03.16) בית המשפט גזר על הנאשם את העונשים הבאים: מאסר על תנאי לתקופה של חודשיים למשך 3 שנים; פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 4 חודשים; פסילה על תנאי לתקופה של 3 חודשים למשך שנתיים וקנס של 1,000 ₪.

רע"פ 9816/07 אברהם בן חמו נ' מדינת ישראל (20.1.2008) בית המשפט לא התערב בגזר הדין שהשית בית משפט לתעבורה על הנאשם במסגרתו נגזרו עליו פסילה למשך 18 חודשים, פסילה על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים, 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, 180 שעות של"צ, צו מבחן וקנס בסך 2,000 ₪.

רע"פ 4936/12 סלאח האני, מדינת ישראל (27.6.12), לא התערב בית המשפט בגזר הדין שהשית בית המשפט לתעבורה על הנאשם במסגרתו נגזרו עליו פסילה בפועל למשך 9 חודשים, פסילה על תנאי למשך 6 חודשים, מאסר על תנאי של 6 חודשים וקנס בסך 3,000 ₪.

21. מהמקובץ עולה כי מתחם הענישה נע ממאסר על תנאי ועד מספר חודשי מאסר, פסילה של 3 חודשים ועד ל-12 חודשים, פסילה על תנאי וקנס.

העונש המתאים לנאשם

22. לעולם הענישה היא אינדיבידואלית, הבוחנת את מצבו של הנאשם על רקע מכלול נסיבות האירוע (ראו למשל בע"פ 433/89 אטיאס נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(4) 170).

לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 שומה על בית המשפט להניח לצד מתחם הענישה המקובל את המקרה האינדיבידואלי שבפניו ולשקול מה יהיה העונש המתאים ואיזה שיקול הינו המרכזי וזאת בהתאם לנסיבותיו האישיות של הנאשם, עברו ונסיבות ביצוע העבירה.

מצאתי למקם את הנאשם מעט מעל הרף הנמוך של מתחם הענישה.

23. לנאשם שלפני אין רישיון נהיגה והוא הורשע בעבר בעבירה של נהיגה ללא רישיון אליה הצטרפו עבירות

נוספות. יחד עם זאת מדובר בעבירה ראשונה מסוגה שלא התלוו עליה עבירות נוספות. אין לחובת הנאשם עבר פלילי.

הפעלת מאסר על תנאי

24. סעיף 52 לחוק העונשין הדין בעונש של מאסר על תנאי קובע כי על בית המשפט שמטיל עונש על תנאי לכתוב באופן מפורש על אילו סעיפי עבירה יחול התנאי.

ברע"פ 1553/15 **דיב נ' הוועדה המקומית לתכנון ובנייה "השומרון"** (פורסם בנבו 31.10.17) דן השופט ג'ובראן באריכות בנושא של ענישה על תנאי וגם שם נקבע כי הפעלת התנאי תהיה רק על העבירות שהוזכרו במפורש בגזר הדין שבו הוטל עונש התנאי.

ראו גם: מאסר על תנאי, על סדר הדין בפלילים, יעקב קדמי הוצאת דיונון, תשס"ט - 2009, חלק שני ב' עמ' 1683 ואילך.

25. בגזר הדין נקבע כי סעיפי העבירה עליהם יחול העונש המותנה הם 67 ו-10(א) לפקודת התעבורה. כתב האישים הנוכחי הוגש בגין עבירה על סעיף 10(ב) ולפיכך, המאסר המותנה אינו בר הפעלה בתיק זה.

26. גם בהתחשב במבחנים שנקבעו ברע"פ 296/17 **רפיק חאג' יחיא נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 15.03.17), אין מדובר בעבירה המפעילה את התנאי שכן יסודות העבירה אינם דומים. בעוד שלפי סעיף 10(א) לפקודה מדובר בעבירת נהיגה של הנאשם, עבירה לפי סעיף 10(ב) לפקודה, איננה כוללת נהיגה ועל כן לא מדובר בעבירה המפעילה את התנאי.

27. לחומרא לקחתי בחשבון את חומרת העבירה את העובדה כי היא בוצעה בסמיכות להרשעתו האחרונה ואת עברו התעבורתי של הנאשם הכולל נהיגה ללא רישיון.

28. לקולא התחשבתי בכך שהנאשם הודה וחסך זמן שיפוטי יקר, את העובדה שאין לו עבר פלילי והוא לא ריצה מאסר ואת נסיבותיו האישיות.

29. לפיכך, אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים:

1. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 3 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור עבירות של מתן רשות לבלתי מורשה לנהוג ברכב בניגוד לסעיף 10(ב) לפקודת התעבורה, נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף בניגוד לסעיף 10(א) לפקודת התעבורה ונהיגה בזמן פסילה בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה.

2. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 4 חודשים תוך הפעלת פסילה למשך 4 חודשים כפי שנפסקה על תנאי בבית משפט לתעבורה בירושלים בתיק מספר פ"ל 9-08-21 מיום

17.08.21 לריצוי באופן מצטבר.

הנאשם פטור מהפקדה. הפסילה תחושב מהיום.

תשומת לב הנאשם לכך שהעונש המקובל על נהיגה בזמן פסילה הוא מאסר בפועל.

3. פסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 4 חודשים, וזאת על תנאי למשך 3 שנים.

4. קנס בסך 1,000 ₪ שישולם עד ליום 1.9.22 אשר ישולם ב-4 תשלומים חודשיים כאשר התשלום הראשון ישולם לא יאוחר מיום 2.10.22.

4.7.2022

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מהיום.